

k rekursu manželky usnesení potvrdil. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs není odůvodněn, poněvadž zde není podmínek Šu 16 čís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. Dle Šu 17 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. může za rozluky manželství žádati i ten i onen z manželů, tedy i manžel, z jehož viny bylo uznáno na rozvod, a soud vysloví rozluky manželství, dojde-li ku přesvědčení, že by skutečnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, byly už tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno. Soudy nižší zjistily, že takové skutečnosti zde byly, z čehož plyne, že napadeným výrokem, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu, že manželství stěžovatelky s Josefem V-em se prohlašuje za rozloučené, nebyl porušen zákon. Stěžovatelka přehlíží, že tu nejde o povolení rozluky dle Šu 15 a 16 cit. zákona čís. 320/19 sb. z. a n. a má proto omylem za to, že žádost za povolení rozluky mohla býti podána teprve po uplynutí jednoho roku od provedeného rozvodu.

Čís. 3460.

Stát jest oprávněn žádati, by byl jeho nezvěstný zaměstnanec prohlášen za mrtva.

(Rozh. ze dne 5. února 1924, R I 33/24.)

K návrhu finanční prokuratury byl učitel Edmund R. soudem první stolice prohlášen nezvěstným. Rekursní soud ku stížnosti manželky Edmunda R-a usnesení potvrdil. D ů v o d y: Zjištěno jest, že Edmund R., účastník války v letech 1914 až 1919, jest od 26. března 1915 nezvěstným. Bylo proto podle čl. I. nyní platného zákona ze dne 30. června 1921 čís. 252 sb. z. a n. vyhověti návrhu, by byl prohlášen za mrtva, a poněvadž den jeho úmrtí není zjištěn, platí podle Šu 8 odstavec druhý zákona ze dne 16. února 1883 čís. 20 ř. zák. za domnělý den úmrtí den, kterým uplynula lhůta, jejíž projití zakládá domněnku, že Edmund R. zemřel, tudíž konec dvouleté lhůty stanovené v čl. I. zákona ze dne 30. června 1921 čís. 252 sb. z. a n., kterým je v tomto případě správně 26. březen 1917. Oprávnění finanční prokuratury k tomuto návrhu popírá stěžovatelka pozdě i bezdůvodně. Právní zájem navrhovatelky záleží v tom, že nutno učiniti opatření ohledně zaopatřovacích požitků, což státi se může teprve podle výsledku řízení, zahájeného k návrhu finanční prokuratury.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Finanční prokuratura jest oprávněna k návrhu na prohlášení nezvěstného Edmunda R. za mrtva. Nemůže býti pochyby o tom, že

hmotněprávní předpisy o prohlášení za mrtva jsou předpisy práva soukromého a že k vykonání práva soukromého nikdo státními orgány nemůže být donucen. O případ takový však v tomto případě nejde, neboť nikdo stěžovatelku jako manželku nezvěstného Edmunda R-a nenutí, aby žádost za prohlášení manžela za mrtva podala. Otázka jest, zda stát jako zaměstnavatel nezvěstného Edmunda R-a má soukromoprávní zájem na tom, by soudně bylo rozhodnuto o tom, zda nezvěstný Edmund R. má být pokládán za mrtva a od které doby. Otázku tuto sluší zajisté zodpovědět kladně a stěžovatelka sama tento zájem státu připouští; tvrdí jen, že nikdo ji nemůže nutiti, by ona věřila, že muž její není již na živu a že nenachází se mezi těmi, kteří pouze válečnými událostmi od vlasti své až dosud jsou odříznuti. O to však zde nejde, nýbrž jedná se jen o to, zda zákonné podmínky k prohlášení nezvěstného Edmunda R-a jsou splněny a zdali stát jako zaměstnavatel nezvěstného Edmunda R-a jest oprávněn domáhati se toho, by nezvěstný prohlášen byl za mrtva a stanoven byl den jeho úmrtí. Soudy nižší způsobem bezvadným zjistily, že všechny zákonné podmínky ku prohlášení nezvěstného Edmunda R-a za mrtva, jsou splněny a že den 26. března 1917 pokládati sluší dle zákona za onen den, kterého nepřežil. Nejde proto v tomto směru o nějakou zřejmou protizákonnost. Rovněž jisto jest podle stavu věci, že stát jako zaměstnavatel nezvěstného Edmunda R-a má na tom zájem, by příslušným soudem, který jedině k tomu jest povolán, bylo zjištěno, že nezvěstný Edmund R. již nežije a že mu tedy požitky zaměstnance státního již nepřislují. Něco podobného cestou nařizovací uložití nelze. Poněvadž jde zde patrně o soukromoprávní zájem zaměstnavatele nezvěstného zaměstnance, jest stát oprávněn k podání žádosti o prohlášení za mrtva.

Čís. 3461.

Ku zamítnutí žádosti o výmaz zaznamenaného práva stačí průkaz odpůrcův, že byla žaloba spravovací včas podána, a nelze se knihovnímu soudci zabývatí legitimací stran rozepře.

(Rozh. ze dne 5. února 1924, R I 35/24.)

Žádosti majitele domu, by vložen byl výmaz záznamu zástavního práva soud první stolice vyhověl, rekursní soud žádost zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vyřizuje žádost za výmaz záznamu práva zástavního, má knihovní soudce řídit se ustanovením druhého odstavce §u 45 knih. zák. a žádost ihned zamítnouti, má-li průkaz o tom, že spravovací žaloba byla včasně podána; jinak ustanoví rok, při němž jest prenotantu prokázati, že žalobu v čas podal. Prokázal-li tedy v tomto případě odpůrce stěžovatelů při roku dne 22. září 1923, že žalobu dne 27. června 1923,